

1 **Sikkerhet må komme først**

2 Norge står overfor den mest alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen siden den kalde
3 krigen. Russlands angrepskrig i Ukraina, økende stormaktsrivalisering i Arktisk og et
4 internasjonalt system under press er en påminnelse om at fred og frihet ikke kan tas for
5 gitt. Statens viktigste oppgave fremover vil være å trygge norske borgere.

6
7 I nordområdene utfordres vår suverenitet. Både Russland og Kina posisjonerer seg stadig
8 tyngre i Arktis. Svaret til norske myndigheter har vært å bygge ned vår egen
9 tilstedeværelse. Ved å stenge ned norske kullgruver på Svalbard ofrer vi permanent norsk
10 bosetning og tilstedeværelse.

11
12 Dersom krisen rammer Norge, er ikke sivilbefolkningen godt nok beskyttet. Dagens
13 dekningsgrad for tilfluktsrom er ikke dimensjonert for en krigssituasjon, og nye
14 tilfluktsrom har ikke blitt bygget på over 20 år.

15
16 I en tid med krig i våre nærområder er behovet for militært materiell akutt. For å sikre våre
17 og alliertes landegrenser trenger vi en økt evne til å produsere forsvarsmateriell. Det
18 akutte behovet for ammunisjon og militært materiell kan ikke stanses av lang
19 saksbehandlingstid for nye etableringer og lokale miljøhensyn.

20
21 Europa må også ta et større og mer selvstendig ansvar for egen trygghet. Dette gjelder
22 også den kjernefysiske avskrekkingen. Sikkerheten vår kan ikke ivaretas uten å ta hensyn
23 til atomvåpen. For å trygge Norge for fremtiden må vi bygge sterkere europeiske
24 forsvarsgarantier og søke tettere allianser for kjernefysisk sikkerhet på vårt eget
25 kontinent.

26 **Siviltjeneste i Norge**

27 Førstegangstjenesten er en bærebjelke i vår nasjonale forsvarsevne, og vernepliktige
28 utgjør en tredjedel av Norges forsvar. Dersom vi skal styrke vår forsvarsevne, er det viktig
29 at vi har en attraktiv førstegangstjeneste som unge vil søke seg til.

30
31
32 Unge Høyre mener vi må tenke nytt om hvilke ressurser vi har tilgjengelig, og hvordan vi
33 bruker dem. I gjennomsnitt gjennomfører rundt 10 000 førstegangstjenesten hvert
34 eneste år, noe som utgjør ca. 16 % av hvert årskull. Det betyr at mange unge fortsatt
35 kunne bidratt til samfunnet på andre måter

36
37 Frem til 2012 hadde Norge en operativ siviltjeneste for vernepliktige som var fritatt fra
38 militærtjeneste, men ordningen ble avskaffet da Forsvarets behov for rekrutter ble

mindre. Gjennom en siviltjeneste kan samfunnet dra nytte av arbeidsinnsatsen til unge som ikke deltar i førstegangstjenesten.

Unge Høyre vil:

- Gjenninnføre siviltjeneste i Norge.
- At man skal gjennomføre siviltjeneste dersom man ikke er egnet for forsvaret.
- At alle som gjennomfører siviltjenesten skal sitte igjen med et kompetansebevis som kan brukes i arbeidslivet.
- La forsvaret rekruttere direkte fra skoler og karrieremesser.
- At man som hovedregel skal gjennomføre siviltjenesten nær eget bosted.

Trygghet for sivilbefolkningen i en krigssituasjon

Tilfluktsrom har som formål å verne befolkningen mot skader ved krigshandlinger. I Norge finnes det i dag omtrent 20 000 tilfluktsrom som rommer litt over 2,5 millioner mennesker totalt. Av disse er det omtrent 19 000 private rom med omtrent 2,2 millioner plasser. Det er omtrent 600 offentlige rom med omtrent 300 000 plasser. Blant de offentlige er det ikke blitt bygget et nytt tilfluktsrom på over 20 år.

Dagens dekningsgrad er ikke god nok. Verden er i endring, og dagens sikkerhetspolitiske situasjon viser at vi må være forberedt på en krise.

Unge Høyre vil:

- Innføre krav om at nybygg av betydelig størrelse, eller som er av stor samfunnsbetydning, skal konstrueres med tilfluktsrom i områder hvor det er særdeles stor kapasitetsmangel i eksisterende tilfluktsrom.
- Kartlegge tilstandsnivået til alle tilfluktsrom og styrke sivilforsvarets ressurser til tilsyn av offentlige og private tilfluktsrom.
- Etablere en langtidsplan for oppussing og/ eller renovering av offentlige tilfluktsrom.
- Gjenåpne tidligere stengte tilfluktsrom.

Norge kan ikke utspille sin rolle på Svalbard og Jan Mayen

Med Svalbardtraktaten gis Norge den fulle suverenitet over øygruppen Svalbard. Likevel er Svalbardtraktaten omstridt, og vår suverenitet skal ikke tas for gitt. Russland og Kina viser økt interesse for å posisjonere seg, og USA jobber for et større eierskap i Arktis.

Et av de viktigste tiltakene Norge kan gjøre for å opprettholde vår suverenitet over Svalbard, er å ha en norsk bosetting og et næringsliv som stimulerer til en større befolkning der.

79

80 I 2025 ble den siste norske kullgruven på Svalbard lagt ned, og avsluttet med det 100 år
81 med norsk gruvehistorie. Nedleggelsen av gruvene skulle være en del av Norges bidrag for
82 klimaomstilling, men særlig på Svalbard bør sikkerhetshensynet veies opp mot
83 klimatiltakene. Kullgruvene er mer enn en energikilde. De er et direkte symbol på norsk
84 tilstedeværelse på Svalbard.

85

86 I en tid der Russland presser nordområdene og rokker ved Svalbardtraktaten bør Norge sin
87 øverste prioritet på Svalbard være sikkerhetspolitikk. Da er det en dårlig idé å legge ned en
88 industri som bidrar til en permanent bosetning av norske familier.

89 Forsvaret har hatt folk på Jan Mayen siden 1940-tallet. I dag drives en liten stasjon som
90 støtter Cyberforsvaret og Meteorologisk institutt. Jan Mayen er norsk territorium og en
91 del av NATOs ansvarsområde. Øya ligger isolert, men er geostrategisk viktig i
92 Norskehavet, og er ikke en del av Svalbardtraktaten.

93

94 Unge Høyre vil:

95

- Gjenåpne gruvedriften på Svalbard.
- Øke antallet statlige arbeidsplasser på Svalbard.
- Opptrappe den militære tilstedeværelsen i havområdene rundt Svalbard.
- Øke PST og politiet sin tilstedeværelse på Svalbard.
- Opprette flere utdanningstilbud for høyere utdanning på Svalbard.
- Øke sikkerheten rundt «KSAT» (Kongsberg Satellite Services).
- I større grad bruke Jan Mayen i romsammenheng som kan brukes militært.
- Anlegge en fast kai slik at større båter kan legge til ved Jan Mayen.

102

103

104 Norge som leverandør og produsent for forsvarsindustrien

105 Etter krigen i Ukraina brøt ut har behovet for å raskt trappe opp Norges forsvarsevne økt.
106 Byggingen av den nye sprengstoffabrikken på Hurum har skapt debatt og motstand for
107 nyetableringer i forsvarsindustrien. Bakteppet for slike prosjekter er alvorlig. Utbygginger
108 av slike fabrikker skal styrke Norges og NATOs forsvarsevne i krigstid og bidra til
109 avskrekking i fredstid. Unge Høyre mener at i tilfeller der miljø og nye etableringer i
110 forsvarsindustrien står mot hverandre, så må miljøet vike for forsvaret.

111

112

113

114 Unge Høyre vil:

115

- At forsvarsindustri skal defineres som kritisk infrastruktur, og gir prioritet
- i areal-, kraft- og konsesjonsprosesser.
- Jobbe for et felles nordisk samarbeid om cybersikkerhet og digital

116

117

- Beredskap.
- At norske universiteter og forskningsmiljøer i større grad skal bidra til utvikling av forsvarsteknologi.
- At Norge skal tiltrekke seg alliert forsvarsindustri gjennom skatteinsentiver, tilgang på kraft og raskere saksbehandling.
- Ha som prinsipp at miljøhensyn må vike for sikkerhetshensyn.
- At forsvarsindustrien skal prioriteres først i saksbehandlingen hos statsforvalteren.
- At forsvarsindustri skal gis prioritet i areal-, kraft- og konsesjonsprosesser.

Norge må være forberedt på en atomkrise

Tidligere i år inngikk Norge og Frankrike en bred forsvarsavtale hvor landene forplikter seg til å stille opp for hverandre dersom det blir behov for det. Sammen med ni andre europeiske land vil Norge også inngå i en videre prosess om hvordan franske kjernevåpen kan bidra til sikkerhet og avskrekking i Europa.

Det er historisk riktig og høyst nødvendig at Europa tar mer ansvar for sin egen sikkerhet i tiden fremover. Sikkerheten vår kan ikke ivaretas uten å ruste oss mot atomvåpen. I dag hviler det norske forsvaret på en avskrekkingstrategi der kjernevåpen inngår, og siden 1949 har vi vært med i NATO som har kjernevåpen som del av sin avskrekkingstrategi.

Dagens avtale med Frankrike er ingen atomgaranti. Det er en bilateral forsvarsavtale om tettere militært samarbeid, øving, industri, forhåndslagring og gjensidig støtte. Europa må ta mer ansvar for egen sikkerhet også når det gjelder atomvåpen. Dersom det skulle oppstå en krise er det fint å ha en ekstra paraply å lene seg på, og den paraplyen bør være europeisk.

Unge Høyre vil:

- At Norge skal slutte seg til den franske atomvåpenparaplyen med mål om fransk atomgaranti etter forhandlingene.
- Gjennomgå Norges selvpålagte restriksjoner mot lagring og stasjonering av atomvåpen på norsk jord i fredstid.